

STELLING 16 Omarm het generatieve. Kan hoogbouw duurzaam zijn? In verhouding tot het aantal gebruikers is de dakoppervlakte klein: zonnepanelen en regenwateropvang kunnen onmogelijk de behoefte afdekken. Liften, pomp- en drukverhogingsinstallaties zuipen energie. Vooral de ietwat oudere (sociale) woongebouwen kennen beheerproblemen en/of een gespannen samenlevingsopbouw. Groen, waterinfiltratie en biodiversiteit zijn dan weer gediend bij de kleine footprint. Maar hoe vreemd het ook moge klinken: het zijn vooral het prestige, de schaal en de hogere kostprijs die nieuwbouw torens onrechtstreeks weten te verduurzamen.

Hun beeldbepalend karakter maakt dat politici, ontwerpers én uitvoerders hun beste beentje willen voorzetten. Nieuwbouw hoogbouw is dan ook vaak een optelsom van innovaties en technische hoogstandjes. De uitvoeringskwaliteit en de te verwachten levensduur zijn hoog. Hoogbouw wordt slechts gesloopt nadat alle overige scenario werden onderzocht. Net door de hoge bouwkost staat ruimtelijk rendement zeer hoog op het agenda. Open plannen, gekenmerkt door rijkelijke overspanningen en vrije hoogtes, zijn flexibel invulbaar. Modulariteit leent tot circulariteit.

De schaal verantwoordt een hogere collectiviteit. Collectieve klimatisatietechnieken zijn technisch hoogstaander en bedrijfszekerder. Mede doordat beheer en onderhoud professioneel gecentraliseerd worden, ligt het rendement hoger. Uitponding vormt de grootste bedreiging.

Bart Cobbaert

→ architect, duurzaamheidsexpert, DENC Studio

STELLING 16 Wees bescheiden. Werk aan Herstelling. Zet geen nieuwe hoogbouw in de stellingen, zonder tegelijk te herstellen wat er al is, wat deels leeg staat of wat betere woonkwaliteit verdient.

Praten over hoogbouw in de stad in termen van vooruitgang en dynamisme is moeilijk wanneer in diezelfde stad woontorens blijven staan die al jarenlang de verkrotting ondergaan. Verkrotting die ze ooit zelf wilden oplossen (vanuit een toenmalig geloof in vooruitgang en dynamisme). Deze torens dwingen ons om bescheiden te zijn.

Voor elke nieuw opgetrokken façade zouden we elders in de stad minstens één gat in een buitengevel moeten dichtten. Voor elk nieuw voorportaal zouden we elders in de stad minstens één inkomhal moeten vernieuwen. Voor elke nieuwe verwarmingsinstallatie zouden we elders in de stad minstens één tilt geslagen istameter moeten herstellen. Voor elk nieuw wandelpad zouden we elders in de stad minstens één strook gebarsten tegels moeten vervangen. Alleen zo wordt hoogbouw een daadwerkelijke expressie van maatschappelijke ambitie: een stad waar iedereen kan genieten van het zicht op de horizon, op een kruinenbos van parkbomen of op een aanlokkelijk waterfront.

Wat heb je aan het royale uitzicht op Gent vanuit je appartement, als je door de condens op de ramen niets ziet?

Elly Van Eeghem

→ kunstenaar & docent, CAMPUSatelier & KASK School of Arts Gent